

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Haller Dániel ügyvéd képviselt Korlátolt Felelősségű Társaság felperesnek, a Szász Ügyvédi Iroda által képviselt Korlátolt Felelősségű Társaság I. rendű és a Korlátolt Felelősségű Társaság II. rendű alperes ellen vállalkozó díj megfizetése iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2010. május 21. napján kelt 11.G.23.508/2008/16. számú ítélete ellen az alperesek részéről 16. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, az alperesek egyetemleges marasztalását mellőzi azzal, hogy a II. rendű alperes a felperes javára megítélt összegért akkor és annyiban tartozik helytállni, amennyiben az I. rendű alperestől az behajthatatlannak bizonyul, az ítélet egyéb rendelkezéseit helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 34.000 (harmincnégyezer) forint másodfokú perköltséget;

kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 735.750 (hétszázharmincötezer-hétszázötven) forint másodfokú perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 1.367.200 (egymillió-háromszázhatvanhétezer-kétszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

A Fővárosi Ítéltábla a fenti összegek kifizetésére II. rendű alperest mögöttesen, attól feltételezetten kötelezi, hogy azok az I. rendű alperestől behajthatatlannak bizonyulnak.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Felperes az alapító ... önkormányzat 50-50 %-os részesedésével működő, az önkormányzatok közigazgatási területén közüzemi víz- és csatornaszolgáltatási tevékenységet végző, a cégjegyzékbe bejegyzett gazdasági társaságként jogosult és egyben köteles a víz- és csatornáközmű-hálózaton történő közműszolgáltatás teljesítésére, a közüzemi szerződések (ún. rácsatlakozási szerződések) megkötését, teljesítését, továbbá a rácsatlakozás feltételül szabott közüzemi fejlesztési hozzájárulási díj és a teljesített szolgáltatás díjának beszedését is ide értve.

Az I. rendű alperes mint beruházó és ... község Önkormányzata 2004. június 2-i keltezéssel megállapodást kötött ... község területén közös ingatlanfejlesztés megvalósításáról. Az I. rendű alperes egyebek mellett vállalta, hogy a közműveket saját költségén megvalósítja, majd pedig átadja a jogszabályban megjelölt tulajdonos ... részére.

Az I. rendű alperes 2003. július 11-e és 2007. május 8-a között az általa húsz ... ingatlanon felépített társasházi lakások után víz-, illetve csatornafejlesztési hozzájárulás címén számla ellenében összesen 19.600.000 forintot fizetett felperesnek.

Az I. rendű alperes 2007. július 10-én megrendelte felperestől a ..., ... található, a ... útról egy magánúton megközelíthető ingatlanok előzetesen egyeztetett víz-, csatornabekötésének tervezését, engedélyezését, kivitelezését.

Felperes 2007. július 25-én kelt levelében közölte az alperessel árajánlatát, amely szerint „a tervezési díj 100.000 forint + ÁFA, az anyag- és munkadíj 725.808 forint + ÁFA, a 38/1995. (IV. 5.) Kormányrendelet alapján fizetendő közműfejlesztési hozzájárulás 2.200.000 forint + ÁFA.”

A felperes mint vállalkozó és az I. rendű alperes mint megrendelő 2007. szeptember 3-án vállalkozási szerződést kötöttek a ..., ... úti ivóvíz, szennyvízcsatorna-tervezési és kivitelezési munkáira, melyben a szerződés műszaki tartalmát „a 2007. július 25-i keltezésű részletes árajánlat szerint” megjelöléssel határozták meg azzal, hogy a

kezdési határidő 2007. szeptember 10., a befejezés határideje 2007. október 1., a vállalkozói díj 6.775.808 forint + ÁFA egyösszegű átalányár.

A számla benyújtásának feltétele a hiánymentes műszaki tartalom, valamint a sikeres műszaki átadás-átvétel. A műszaki átadás-átvételre a vállalkozó készrejelentését követően a megrendelő műszaki ellenőre három napon belül időpontot tűz ki. A műszaki átadás-átvétel feltétele a hiánymentes műszaki állapot.

A megrendelő késedelmes fizetés esetén a mindenkor jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatot tartozik fizetni, a vállalkozót pedig felróható késedelmes teljesítés esetén naptári naponként 10.000 forint összegű késedelmi kötbér fizetési kötelezettség terheli.

A felperes 2007. szeptember 5-én ... sorszám alatt 2007. szeptember 14-i fizetési határidővel bruttó 2.640.000 forint közműfejlesztési hozzájárulásról, 2007. szeptember 10-én ... szám alatt 2007. szeptember 28-i fizetési határidővel bruttó 870.970 forint összegű anyagköltségről és munkadíjról, 2007. október 1-jén pedig ... sorszámom 2007. október 10-i fizetési határidővel bruttó 4.500.000 forint összegű anyagköltségről és munkadíjról állított ki számlákat az alperes részére. A számlákat az alperes képviselőjében ... átvette.

A megépített víz- és csatornavezeték felperes nyomás alá helyezte, és azon keresztül a lakástulajdonosok (fogyasztók) részére szolgáltatást nyújtott.

Az I. rendű alperes 2007. október 29-én felszólította a felperest, hogy 15 napon belül 5 évre visszamenőleg fizesse vissza az általa közműfejlesztési hozzájárulásként befizetett 20.490.000 forintot, majd a 2007. november 7-én kelt levelében megtagadta a felperesi számlák kiegyenlítését, utalva a közműfejlesztési hozzájárulásra irányuló igény jogszabálysértő voltára, továbbá azt állította, a 4.500.000 forint összegű felperesi követelés idő előtti, mert a szerződés szerinti munka nem készült el, azt a felperes nem adta át a szerződés szerint.

2007. november 12-én kelt levelében az I. rendű alperes felszólította felperest a vállalkozási szerződésben foglalt teljesítésére, arra hivatkozással, a szerződésben rögzített határidőig, 2007. október 1-ig felperes nem fejezte be a munkát, és azt nem adta át részére. Közölte azt is, 2007. október 1. napjától kezdődően igényt tart a napi 10.000 forint kötbér megfizetésére. Egyúttal visszaküldte a felperes számláit azok időelőttiségére hivatkozással.

A felperes javaslatot tett a létesítmény 2007. november 22-én történő átadás-átvételére, azt is kérve, I. rendű alperes részletesen fejtse ki, mire alapozza azon álláspontját, hogy a szerződésben vállalt kötelezettségét felperes nem teljesítette maradéktalanul.

2007. november 22-én a munka átadás-átvétele nem történt meg.

2009. május 21-én a felperes és az I. rendű alperes képviselői átadás-átvételi jegyzőkönyvet írtak alá. Ebben az I. rendű alperes képviselője igazolta, hogy a felek között a ..., ... úti ingatlanok ivóvíz, szennyvízcsatorna kivitelezési munkáira 2007.

szeptember 3-án létrejött vállalkozási szerződésben vállalt munkákat a felperes „a szerződés szerint kifogástalan állapotban teljesítette, ezért azt műszakilag átveszi.”

A II. rendű alperes az I. rendű alperesből kiválással jött létre, a 2009. július 1-jén kelt létesítő okirat alapján 2009. szeptember 17-én jegyezték be a cégjegyzékbe.

A felperes módosított keresetében az I. rendű alperest 8.010.870 forint, továbbá 2.640.000 után 2007. szeptember 14-től, 870.970 forint után 2007. szeptember 29-től, 4.500.000 forint után 2007. október 11-től a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamat, valamint a perköltség megfizetésére kérte kötelezni.

Egyebek mellett előadta, az I. rendű alperessel 2007. szeptember 3-án megkötött vállalkozási szerződésben - utalva a 2007. július 27-i felperesi ajánlatra - a ... hrsz.-ú ingatlanok víziközmű-hálózatra történő csatlakozásához szükséges belső víz- és csatorna- gerinchálózat létesítését és a ..., valamint a ... hrsz.-ú ingatlanokhoz az ivóvíz és csatornabekötések kiépítését vállalta. A szerződés alapján I. rendű alperes a belső víz- és csatornahálózat kivitelezéséért és a ..., valamint a ... hrsz.-ú ingatlanok víziközmű hálózatra bekötéséért a Ptk. 389. és 402. §-a szerint vállalkozói díjat, továbbá a 38/1995. (IV. 5.) Kormányrendelet 4. § (2) bekezdése szerinti közműfejlesztési hozzájárulást tartozott fizetni. A kivitelezési munkák megfelelő minőségben, a szerződés szerinti határidőre elkészültek, 2007 októberében a vezetékek nyomás alá kerültek és azon keresztül a fogyasztók az ivóvíz- és szennyvízszolgáltatást igénybe vették.

A vállalkozói díjról és a közműfejlesztési hozzájárulásról kiállított számlákat I. rendű alperes átvette, a fizetési határidő lejártáig nem jelentett be kifogást, a számlákat csak jóval a fizetési határidő lejártá után küldte vissza, megtagadva teljesítésüket. Előbb a közműfejlesztési hozzájárulás fizetési kötelezettségét, majd pedig a szerződésszerű teljesítés megtörténtét vitatta, anélkül azonban, hogy határozottan, pontosan megjelölte volna, mely munkák nem készültek el.

A belső gerincvezeték kiépítése és a ..., ... hrsz.-ú ingatlanok vízbekötése - az 1 darab 80-as és 11 darab 13-as vízbekötés - 2007. október 1-jére hiánytalanul elkészült, ezért I. rendű alperes alapos ok nélkül tagadta meg a vállalkozási díjról kiállított számlák kifizetését, illetve a munka átvételét. Ezt támasztja alá az a körülmény is, hogy annak ellenére, hogy 2007 októberét követően a szerződés alapján semmiféle további felperesi munkavégzésre nem került sor, 2009. május 21-én megtörtént a műszaki átadás-átvétel, az erről készült jegyzőkönyvben pedig I. rendű alperes igazolta a vállalkozási szerződés szerinti munkák kifogástalan teljesítését.

A szerződésben megállapított közműfejlesztési hozzájárulást I. rendű alperes a 38/1995. (IV. 5.) Kormányrendelet alapján köteles megfizetni.

I. rendű alperes a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte. Állította, a 2007. július 10-én kelt ajánlatkérés és a felperessel 2007. szeptember 3-án megkötött vállalkozási szerződés nyilvánvalóan a négy ... úti ingatlanban felépülő összesen 23 lakás víz és csatorna bekötésével kapcsolatos munkák kivitelezésére szólt. Ebből következően a szerződésnek a felperes állításával szemben a ... és a ... hrsz.-ú ingatlanokon lévő 11 lakás mellett a ... hrsz. alatti

ingatlanokon épülő 12 lakás ivóvíz és csatorna bekötésének kiépítése is részét képezte. A szerződésben vállalt kötelezettségét azonban felperes maradéktalanul nem teljesítette határidőre, a ... hrsz.-ú ingatlanok ivóvíz és csatorna bekötését nem építette ki, ezért 2007. november 12-én a kötbérigény bejelentése mellett visszaküldte a felperesnek a számlákat. A felperesi vállalkozói díjkövetelés kifizetését a késedelmes felperesi teljesítésre tekintettel jogos okból tagadta meg.

Arra figyelemmel pedig, hogy a felperessel szemben a vállalkozási szerződés 8. pontja alapján fennálló, a vállalkozói díjtartozását meghaladó, 2009. május 21-ig 7.800.000 forint összegben felmerült késedelmi kötbérigényét beszámítási kifogás útján érvényesíti, felperes vállalkozói díjra irányuló kereseti kérelme megalapozatlan.

Felperes továbbá a kivitelezés során megvalósított létesítmény használatbavételéhez a 72/1996. (V. 22.) Kormányrendelet 5. § (1) bekezdése szerinti vízjogi üzemeltetési engedély beszerzését is elmulasztotta, a műszaki átadás-átvételre ezért sem kerülhetett sor, felperes jogosulatlanul állította ki számláit.

A vállalkozási szerződés szerinti közműfejlesztési hozzájárulás megfizetésére irányuló felperesi igény ugyancsak megalapozatlan, mert a szerződés I. rendű alperest a közműfejlesztési költségnek minősülő vállalkozói díjon felül, közműfejlesztési hozzájárulás megfizetésére is kötelező rendelkezése ellentétes a 38/1995. (IV. 5.) Kormányrendelet 4. § (2) bekezdésében foglaltakkal, ezért, mint jogszabályba ütköző, a Ptk. 200. § (1) bekezdése értelmében semmis, arra felperes nem alapíthat igényt.

I. rendű alperes viszontkeresetében a felperes 19.600.000 forint, valamint 2005. szeptember 1-től, mint középátlagos időponttól a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatai megfizetésére kötelezését kérte, elsődlegesen a Ptk. 200. § (1) bekezdésére, másodlagosan a Ptk. 361. §-ára alapítva azzal, hogy a ... önkormányzattal 2004. június 2-án közös ingatlanfejlesztés tárgyában megkötött megállapodás alapján 2003-tól kezdődően húsz ... ingatlan vonatkozásában víz- és csatorna-közműfejlesztést, hálózatzbővítést, cserét végzett a tervezési, engedélyezési költségeket is viselve. Ugyanezen ingatlanokkal összefüggésben 2003. július 11. és 2007. május 8. között alperes részére számla ellenében összesen 19.600.000 forint közműfejlesztési hozzájárulást is kifizetett, anélkül azonban, hogy erre valójában köteles, illetve kötelezhető lett volna.

A 38/1995. (IV. 5.) Kormányrendelet 4. § (2) bekezdésében és 5. § (3) bekezdésében foglaltakból következően ugyanis a közműfejlesztéseket finanszírozó ingatlantulajdonosként nem terhelte közműfejlesztési hozzájárulás fizetési kötelezettség. A felperesi közműfejlesztési számlák kiállításának alapjául szolgáló, a felperessel szóban létrejött szerződések ezért jogszabályba ütköztek, a Ptk. 200. § (1) bekezdése alapján semmisek, a közműfejlesztési hozzájárulásként tőle beszedett összegeket felperes köteles visszafizetni. E körben I. rendű alperes utalt arra is, hogy a ... hrsz. alatti ingatlanok vonatkozásában általa megvalósított víz- és csatornafejlesztéseket 2009. szeptember 12-én kelt levelében 10.996.069 forint értékben térítésmentesen a ... önkormányzat tulajdonába adta, továbbá ugyanezen

ingatlanok vonatkozásában felperes részére 2.334.000 forint vállalkozási díjat is kifizetett.

Az I. rendű alperes álláspontja szerint a viszontkereset tárgyát képező közműfejlesztési hozzájárulást felperes azért is jogosulatlanul számlázta ki, mert az érintett időszakban felperes nem minősült víz- és csatorna közműszolgáltatónak. A vízgazdálkodásról szóló törvény 9. § (1) bekezdésében előírt követelménynek nem felel meg, mert két önkormányzat 50-50 %-os részesedésével működik.

Felperes továbbá azért sem volt víz- és csatornaközmű szolgáltatónak tekinthető a perbeli időszakban, mert nem rendelkezett a tevékenység folytatásához szükséges vízjogi engedéllyel.

Felperes a viszontkereset elutasítását kérte. Állította, a 38/1995. (IV. 5.) Kormányrendelet 4. § (2) bekezdése alapján a közműfejlesztési hozzájárulás fizetési kötelezettség attól függetlenül terhelte alperest, hogy esetleg saját költségére is végzett víziközmű beruházást. Vitatta, hogy a viszontkeresetben előadottak szerint alperes az általa megvalósított víziközmű-fejlesztési beruházást 2005 szeptemberében a ... önkormányzat tulajdonába adta volna; víz- és csatorna-közműszolgáltatónak minősült, a vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkezett.

Hangsúlyozta azt is, amennyiben a ... hrsz.-ú ingatlanok bekötésének kiépítése is a szerződés tárgyát képezte volna, a munkák legfeljebb a szerződéses volumen 5 %-át tették volna ki, elmaradásuk semmiképpen nem szolgálhatott alapul a létesítmény egésze műszaki átadás-átvételének megtagadására és a teljes vállalkozói díj visszatartására; az alperesi kötbérigény megalapozottságát is vitatta.

Felperes 2009. november 5-én bejelentette, keresetét kiterjeszti az I. rendű alperesből kiválással létrejött II. rendű alperesi társaságra. Alperesek egyetemleges marasztalását kérte, egyebekben változatlanul fenntartva kereseti kérelmét és előadásait.

II. rendű alperes 2010. február 26-án előterjesztett ellenkérelmében úgy nyilatkozott, a kereset elutasítását kéri az I. rendű alperesi ellenkérelemben foglaltakkal azonos indokok alapján.

Az elsőfokú bíróság 2010. május 21-én kelt 11.G.23.508/2008/16. számú ítéletével alpereseket a felperes részére 7.785.970 forint és ebből 4.275.000 forint után 2007. október 11. napjától, 870.970 forint után 2007. szeptember 29. napjától, 2.640.000 forint 2007. szeptember 14. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamat egyetemleges megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az I. rendű alperes viszontkeresetét elutasította, továbbá alpereseket a felperesnek 867.000 forint perköltség egyetemleges megfizetésére, valamint I. rendű alperest az államnak külön felhívásra 900.000 forint le nem rótt illeték megfizetésére kötelezte.

A felperes vállalkozói díjkövetelésére nézve az elsőfokú bíróság kifejtette, a kivitelezési munkák alapját képező terv a ... hrsz.-ú ingatlanokon felépítésre kerülő 12 lakás közműhálózatra történő bekötését is tartalmazta. Ugyanakkor a

szerződésben az annak alapján végzendő munkák műszaki tartalmát a felek konkrét helyrajzi szám megjelölése nélkül a ..., ... úti ingatlan vízbekötésében és szennyvíz-elvezetésében határozták meg. Ebből pedig az következik, hogy a szerződés alapján a teljes készültséghez felperesnek a ... hrsz. alatti ingatlanok bekötését is ki kellett volna építenie. Ez a felperes által sem vitatottan nem történt meg, a meg nem épített két vezeték vonatkozásában ezért a szerződés részleges megghiúsulása volt megállapítható.

Az I. rendű alperes érdekkörébe tartozó ..., valamint a tervező, ... tanúk ugyanakkor e munkarész ellenértékét az erre a munkanemre (belső víz- és csatornagerinchálózat kiépítése) eső vállalkozói díj 5 %-ára becsülték, amit az elsőfokú bíróság az egybehangzó tanúvallomások alapján aggálytalannak tekintett és ezért e körben a szakértői bizonyítást mellőzte. Arra figyelemmel azonban, hogy az el nem végzett munkák ellenértéke mindössze a teljes vállalkozói díj 5 %-ára tehető, az I. rendű alperes által beszámítási kifogás útján érvényesített kötbérigény eltúlzott. A felek közötti vállalkozási szerződés egyébként is késedelem esetére ír elő kötbérfizetési kötelezettséget. Ezért a szerződés részleges megghiúsulására tekintettel, a késedelmi kötbérigény nem érvényesíthető, az I. rendű alperes beszámítási kifogása ezért nem vezethetett eredményre.

A szerződés szerinti munkákat felperes 95 %-ban elvégezte, I. rendű alperest az el nem végzett munkák miatt nem érte érdeksérelem, hiszen ebben az időszakban a ... hrsz.-ú ingatlanokon a lakások építése sem kezdődött még el. Mindezekre figyelemmel az elvégzett munkák ellenértékeként felperes az e munkanemre eső bruttó 4.500.000 forint vállalkozó díj 95 %-ára, 4.275.000 forintra tarthat igényt. A felperes ezt meghaladó vállalkozói díjigénye megalapozatlan.

A közműfejlesztési hozzájárulás megfizetésére irányuló kereseti és viszontkereseti kérelmekre nézve az ítélet indokolása rögzíti, a rendelkezésre álló adatokból, okiratokból megállapíthatóan a ... és a ... önkormányzat 50-50 %-os részesedésével működő felperesi társaság a Vgtv. 9. § (1) bekezdése szerinti olyan gazdasági társaságnak minősül, amelyben a víziközmű tulajdonos önkormányzatok kizárólagos részesedéssel rendelkeznek, és amely a törvény 10. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az önkormányzatokkal kötött szerződésekkel használatba vette az önkormányzati víziközmű létesítményeket. A felperes ezért víz- és csatornaközmű szolgáltatónak minősül, az ezzel ellentétes alperesi álláspont téves.

A rendelkezésre álló adatok alapján továbbá az is megállapítható volt, hogy I. rendű alperes ingatlanfejlesztési tevékenysége során az általa megépített lakásokat kulcsrakész állapotban értékesítette a későbbi tulajdonosok részére, vagyis a közműszolgáltatások, így az ivóvíz- és a csatornaszolgáltatás igénybevételének lehetőségével adta tovább, mégpedig nyilvánvalóan úgy, hogy a közműcsatlakozásra történő bekötéssel összefüggésben a 38/1995. (IV. 5.) Kormányrendelet 4. § (2) bekezdése alapján közműfejlesztési hozzájárulásként a felperesnek kifizetett összegek is megtérültek a vételárban.

Tiltó jogszabályi rendelkezés hiányában nincs akadálya annak, hogy felperes erre irányuló önkormányzati felhatalmazás nélkül is díjat állapítson meg a közműhálózatra történő bekötésért. A szerződéses szabadság elvéből következően pedig nem jogszabálysértő az sem, ha felperes az erre irányuló szerződésben a

közműhálózatra történő bekötés teljesítését az általa meghatározott díj megfizetéséhez köti, függetlenül attól, hogy azt közműfejlesztési hozzájárulásnak, csatlakozási díjnak vagy hozzájárulási díjnak nevezi.

A felperes, mint közműszolgáltató által a közműre történő csatlakozás, bekötés feltételeként megállapított díj pedig a víziközmű fejlesztéshez történő hozzájárulásnak minősül, és miután a közműfejlesztés a közművezeték-hálózat építésén, bővítésén túl a kapacitás mindenkor i igényeknek megfelelő mértékű fejlesztéséhez szükséges tevékenységeket is magában foglalja, az I. rendű alperes önmagában arra hivatkozással, hogy ingatlanfejlesztési tevékenysége során, saját költségén víz- és csatornahálózat-fejlesztést is végrehajtott, megalapozottan nem követelheti vissza a kivitelezésében épült lakások víz- és csatornahálózatra való rákötésének teljesítéséért 2003-2007. években a felperes által megállapított összegben kifizetett közműfejlesztési hozzájárulást.

A ..., ... úti ingatlanok vízbekötése és szennyvízelvezetése tárgyában a felperessel kötött vállalkozási szerződés alapján fizetendő közműfejlesztési hozzájárulás megfizetése alól pedig I. rendű alperes azért sem mentesülhet, mert a szerződés alapján az I. rendű alperes tulajdonában lévő ingatlanon létesült bekötő gerincvezeték nem a közműhálózat része, e vezeték kiépítése és a vízbekötés megvalósítása pedig önmagában csak a közműhálózatra csatlakozás technikai lehetőségét biztosítja, aminek költségei akkor is a felperest terhelnék, ha a kivitelezést nem a felperesi közműszolgáltató társaság végezte volna el, és emellett felperes a közműfejlesztési hozzájárulás megfizetésére is köteles lenne.

Az alperesek egyetemleges marasztalását az elsőfokú bíróság azzal indokolta, a rendelkezésre álló adatok alapján nem volt megállapítható, hogy az alperesek közötti szétválási szerződés a perbeli felperesi követelésre nézve milyen rendelkezést tartalmazott, a Gt. 85. § (3) bekezdése alkalmazásával ezért alperesek egyetemleges marasztalásának volt helye. A késedelmi kamatról a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján rendelkezett az elsőfokú bíróság. A túlnyomórészt pernyertes felperes perköltsége megfizetésére pedig a Pp. 78. § (1) bekezdésében foglaltak szerint kötelezte alpereseket.

Az ítélettel szemben alperesek fellebbeztek, az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását kérték. Az I. rendű alperes a felperes viszontkeresete szerinti marasztalását is kérte.

Korábbi perbeli nyilatkozataikat fenntartva egyebek mellett előadták, figyelemmel arra, hogy a vállalkozási szerződés részleges megghiúsulása arra vezethető vissza, hogy felperes csak 95 %-ban tett eleget vállalt kötelezettségeinek, míg a fennmaradó 5 %-ra nézve a teljesítést jogos ok nélkül megtagadta, I. rendű alperes a Ptk. 313. §-a szerint választhat a lehetetlenülés és a késedelem jogkövetkezményei között. A késedelem jogkövetkezményeként pedig késedelmi kötbérre igényt tarthat. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a beszámítási kifogást elutasította. Téves a beszámítási kifogás elutasítása azért is, mert a felek a vállalkozási szerződésben annak rögzítésével, hogy csak a műszaki tartalom 100 %-os teljesítése elfogadható, a szolgáltatást oszthatatlannak minősítették, ami kizárja a teljesítés részleges megghiúsulását.

Az elsőfokú bíróság továbbá azzal, hogy a szerződés szerinti vállalkozási díjra irányuló kereseti kérelmet 95 %-ban találta megalapozottnak, a fennmaradó 5 %-ra nézve lényegében a szavatosság körébe tartozó díjleszállítás címén utasította el a keresetet, anélkül azonban, hogy erre irányuló kérelmet bármelyik peres fél előterjesztett volna. Az elsőfokú bíróság ezért megsértette a Pp. 3. § (2) és 215. § (1) bekezdésében rögzített kérelemhez kötöttség elvét.

Az elsőfokú bíróság közműfejlesztési hozzájárulás kérdésében elfoglalt jogi álláspontját is vitatták, hangsúlyozva, a 38/1995. (IV. 5.) Kormányrendelet 4. § (2) bekezdése helyes értelmezése alapján a beruházó csak akkor kötelezhető közműfejlesztési hozzájárulás fizetésére, ha a bekötési költségeket a közműszolgáltató finanszírozza.

Egyetemleges marasztalásukat is sérelmezték. Állították, a Gt. 75. § (2) bekezdése rendelkezései alapján közzétett átalakulási közlemény a szétválási szerződés legfontosabb rendelkezéseit is tartalmazta, így azt is, hogy a szétválással fennmaradó gazdasági társaságot mint jogutódot illetik meg a jogok és terhelik a kötelezettségek a jogvitás peres ügyekben. Az elsőfokú bíróság ezt figyelmen kívül hagyva, a Gt. 85. § (4) bekezdésébe ütközően marasztalta alpereseket egyetemlegesen, a II. rendű alperes egyetemleges marasztalására ugyanis nincs jogszabályi lehetőség, mert helytállási kötelezettsége mögöttes, csakis akkor érvényesülhet, ha az I. rendű alperessel szemben a végrehajtás nem vezet eredményre.

A II. rendű alperes 2010. október 11-én a Fővárosi Ítéltábla felhívására előterjesztett fellebbezés kiegészítésében úgy nyilatkozott, az első fokú ítélet akként történő megváltoztatását kéri, hogy II. rendű alperes akkor és annyiban köteles helytállni, ha az ítélet végrehajtása az I. rendű alperessel szemben nem vezet eredményre.

Egyebekben utalt arra is, amennyiben az I. rendű alperesi fellebbezés eredményre vezet, az I. rendű alperessel szemben előterjesztett kereset elutasítása értelemszerűen a vele, II. rendű alperessel szemben érvényesített kereset elutasítását is jelenti.

I. rendű alperes 2011. január 27-én előterjesztett beadványában a fellebbezésében foglaltakat fenntartva hangsúlyozta azt is, a felperessel kötött vállalkozási szerződés értelmében felperes csak a sikeres átadás-átvételt követően volt jogosult számla kiállítására. A felperesi készrejelentés időpontjában azonban felperes csak a munkák 95 %-át végezte el, amint azt az elsőfokú bíróság is megállapította az ítéletében, erre tekintettel jogszerűen tagadta meg a munkák átvételét. A sikeres átadás-átvétel hiányában, jogosulatlanul kiállított felperesi számlák alapján a számlákban megjelölt esedékességi időpontban fizetési kötelezettsége nem állt be. A munkák átadás-átvételére végül is 2009. május 21-én azt követően került sor, hogy a hiányzó munkákat az I. rendű alperes végezte el. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a sikeres átadás-átvétel ellenére a teljesítés részleges megghiúsulását állapította meg.

Az átadás-átvétel késedelme a felperesnek felróható okból következett be, ezért felperes kötbérfizetési kötelezettsége fennáll.

Továbbra is állította, nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik és a felek között a közműfejlesztési hozzájárulás tárgyában létrejött megállapodások semmisségét eredményezi, hogy a saját költségén megvalósított közműfejlesztések ellenére felperes vele szemben is igényt tartott a közműfejlesztési hozzájárulás megfizetésére.

E körben hivatkozott ... Önkormányzat Képviselő Testületének az útépitési és közművesítési hozzájárulásról, valamint az útépitési érdekeltségi hozzájárulásról szóló ... számú rendeletében foglaltakra, amely rögzíti, nem kell hozzájárulást fizetni olyan közmű és helyi közút után, amelyet az ingatlan tulajdonosai saját költségén létesítettek.

Felperes nem terjesztett elő fellebbezési ellenkérelmet.

A Fővárosi Ítéltábla a ... elektronikus nyilvántartásából beszerezte, kinyomtatta és az iratokhoz csatolta az I. rendű alperesi társaság és a társaságból kiválással létrejött II. rendű alperesi társaság tagjai között 2009. június 30-án létrejött szétválási szerződést, amely szerint a szétválással fennmaradó I. rendű alperesi társaságot, mint jogutódot illetik meg a jogok, illetőleg terhelik a kötelezettségek a jogvitás, peres ügyekben.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezések korlátai között vizsgálta felül, és az I. rendű alperes fellebbezését megalapozatlannak, a II. rendű alperesét megalapozottnak találta az alábbiak szerint.

A felperes és az I. rendű alperes között létrejött vállalkozási szerződésre, az abból eredő felperesi vállalkozói díjkövetelésre nézve a Fővárosi Ítéltábla álláspontja a következő.

A Ptk. 402. §-a szerint építési szerződés alapján a vállalkozó építési-szerelési munka elvégzésére, a megrendelő pedig annak átvételére és díj fizetésére köteles.

A 403. § (2) bekezdése akként rendelkezik, ha a szolgáltatás természetéből más nem következik, a szolgáltatás oszthatatlan.

Az átadás-átvételre nézve a 405. § állapít meg rendelkezéseket.

Az (1) bekezdés szerint a megrendelő köteles a munkát a vállalkozó értesítésében megjelölt időpontra kitűzött átadás-átvételi eljárás során megvizsgálni és a vizsgálat alapján felfedezett hiányokat, hibákat, a hibás munkarészekre eső költségvetési összegeket, valamint az érvényesíteni kívánt szavatossági igényeket jegyzőkönyvben rögzíteni.

A (3) bekezdés értelmében határidőben teljesít a vállalkozó, ha az átadás-átvétel a szerződésben előírt határidőn belül, illetve határnapon megkezdődött, kivéve, ha a megrendelő a szolgáltatást nem vette át.

A (4) bekezdés ugyanakkor azt is kimondja, nem tagadható meg az átvétel a szolgáltatás olyan jelentéktelen hibái, hiányosságai miatt, amelyek más hibákkal, hiányosságokkal összefüggésben, illetve a kijavításokkal, pótlásokkal járó munkák folytán sem akadályozzák a rendeltetésszerű használatot.

Az elsőfokú bíróság által megállapított, és a peres felek által nem vitatott, így a másodfokú eljárásban is irányadó tényállás szerint felperes a perbeli vállalkozási szerződés szerinti munkák 5 %-át nem végezte el, míg 95 %-ban maradéktalanul eleget tett a szerződésben vállalt kötelezettségeinek. A ..., a ..., valamint a ... hrsz.-ú ingatlanok víziközmű-hálózatra csatlakozásához szükséges belső víz- és csatornavezetékét hiánytalanul kiépítette, a ... és ... hrsz.-ú ingatlanokon felépült lakásokat rákötötte a vízközmű-hálózatra, az elkészült munkarészek rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban voltak, azokon keresztül az I. rendű alperestől a lakásokat megvásárló személyek a víz- és csatorna-víziközmű szolgáltatást attól függetlenül is igénybe vették, hogy a műszaki átadás-átvételre nem került sor.

Az adott tényállás mellett ezért azt kellett megállapítani, hogy a felperes által el nem végzett munkák olyan jelentéktelen, a rendeltetésszerű használatot nem akadályozó hiányosságnak minősülnek, amelyekre tekintettel a Ptk. 405. § (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel I. rendű alperes jogszerűen nem tagadhatta volna meg a szolgáltatás egészének átvételét, és a felperes által kiszámlázott vállalkozói díj arányos részének kifizetését.

Egyebekben az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok megsértése nélkül bocsátkozott annak vizsgálatába, hogy felperes mennyiben, miként tett eleget a szerződésben vállalt kötelezettségeinek, és nem tévedett akkor sem, amikor felperes vállalkozói díjigényét az elvégzett munkával arányos összegben megalapozottnak találta.

Helytálló álláspontra helyezkedett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor az I. rendű alperes beszámítási kifogás útján érvényesített késedelmi kötbér igényét megalapozatlannak találta.

Kétségtelen, hogy abban az esetben, ha a kötelezett a teljesítést jogos ok nélkül megtagadja, a jogosult a Ptk. 313. §-a szerint választhat a késedelem és a lehetetlenülés jogkövetkezményeinek alkalmazása között, a késedelem jogkövetkezményeként pedig a Ptk. 299. §-a alapján a feltételek fennállta esetén kártérítésre is igényt tarthat.

Nem kétséges az sem, hogy a feltételek fennállta esetén a jogosult a kötbérre, mint kártérítési átalányra is igényt tarthat.

A Ptk. 246. § (1) bekezdése értelmében ugyanakkor a kötelezettet a neki felróható szerződésszegés esetén kizárólag akkor terheli kötbérfizetési kötelezettség, ha arra írásban kötelezettséget vállalt, és kizárólag azért a szerződésszegésért áll fenn kötbérfizetési kötelezettsége, amelyre nézve kötelezettségvállalása kiterjedt. A kötbérre vonatkozó szerződéses kikötés kiterjesztően nem értelmezhető, így például a késedelem esetére kikötött, illetve vállalt kötbérfizetési kötelezettség a kötelezett egyéb szerződésszegéséért, például a teljesítés teljes vagy részleges megtagadásáért való kötbérfizetési kötelezettségét nem alapozza meg.

A felperes és az I. rendű alperes között létrejött perbeli vállalkozási szerződés késedelmes teljesítés esetére írt elő felperes számára kötbérfizetési kötelezettséget,

a teljesítés részleges, a szerződés tárgyát képező munkák 5 %-át érintő megtagadására alapított I. rendű alperesi kötbérigényt ezért megalapozatlannak kell tekinteni, így a kötbérigényre alapított I. rendű alperesi beszámítási kifogás nem vezethetett eredményre.

A Fővárosi Ítéltábla az I. rendű alperes közműfejlesztési hozzájárulás fizetési kötelezettsége körében is osztja az elsőfokú bíróság álláspontját, mégpedig a vállalkozási szerződés alapján fizetendő, illetve a viszontkereset tárgyát képező közműfejlesztési hozzájárulás vonatkozásában egyaránt.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVIII. tv. (Vgtv.) II. fejezete rendelkezik a vizekkel és a vízi létesítményekkel összefüggő állami, illetve önkormányzati feladatokról.

A 4. § (2) bekezdés a) pontja a települések lakott területén az ivóvíz minőségű vízre vonatkozó előírásoknak megfelelő vízellátás biztosítását, b) pontja pedig a szennyvizek szennyvízelvezető művel való összegyűjtésének, tisztításának, elvezetésének, ártalommentes elhelyezésének megszervezését is a települési önkormányzatok vízgazdálkodási tevékenységgel összefüggő közfeladatai közé sorolja, amely feladatok ellátásáról az önkormányzatok a 9. § (1) bekezdés a) pontja szerint kizárólagos részesedésükkel működő gazdálkodó szervezet útján is gondoskodhatnak.

A 8. § (2) bekezdése szerint a helyi közcélú vízellátási létesítmények, illetve közcélú vízimunkák költségeit vízitársulat esetén a tagok a társulati érdekeltségi szabályok szerint, vízitársulat hiányában az érdekeltek érdekeltségük arányában kötelesek viselni (közcélú érdekeltségi hozzájárulás). A (3) bekezdés értelmében vízitársulat hiányában a (2) bekezdés szerinti költségeket közigazgatási eljárásban hozott határozatával, érdekeltségük arányában, a települési önkormányzat jegyzője veti ki az érdekeltekre.

A víziközművekkel végzett közüzemi tevékenységre nézve a törvény IV. fejezete tartalmaz rendelkezéseket.

A 13. § (1) bekezdése szerint a víziközművek működtetése során végzett vízellátás, szennyvízelvezetés, -elhelyezés és -tisztítás közüzemi tevékenység. A (4) bekezdés pedig a közüzemi szolgáltatás minőségi követelményeinek, a feleket a szerződés alapján megillető alapvető jogoknak és kötelezettségeknek rendeletben történő szabályozására a Kormányt hatalmazza fel.

A közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetésről a 38/1995. (IV. 5.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Rendelet) rendelkezik.

A 4. § (1) bekezdése szerint a víziközmű törzshálózat mentén fekvő ingatlanoknak a víziközmű-hálózatba történő bekötését az ingatlan tulajdonosa vagy egyéb jogcímen használója a szolgáltatónál kezdeményezheti, akinek a szolgáltató a bekötés lehetőségeiről és feltételeiről előzetes tájékoztatást ad.

A (2) bekezdés kimondja azt is, gazdálkodó szervezet által kért bekötés megvalósításához - lakásszövetkezet és önkormányzat tulajdonában lévő lakóépületek elhelyezésére szolgáló ingatlanok kivételével - a szolgáltató részére

víziközmű-fejlesztési hozzájárulást kell fizetni. A hozzájárulás mértéke az igényelt szolgáltatáshoz szükséges fejlesztés költségeinek arányos része.

Az 5. § (1) bekezdés a) pontja arra az esetre, ha a bekötés nem a víziközmű törzshálózati beruházás részeként, azzal egyidőben valósul meg, a bekötővezeték megépítéséhez, az ingatlanok a közműves szennyvízelvezetést szolgáló törzshálózatba történő bekapcsolásához a szolgáltató, a vízügyi, valamint a környezetvédelmi hatóság hozzájárulását is előírja, a d) pont szerint továbbá a bekötés kezdeményezőjének a szolgáltatói hozzájárulás iránti kérelméhez a Rendelet 1. számú melléklete szerinti tervet is mellékelnie kell.

A Vgtv. és a Rendelet idézett rendelkezéseinek egybevetéséből az következik, hogy a Vgtv. 8. § (2) bekezdése szerinti, közigazgatási eljárás keretében a települési önkormányzat jegyzője által kivetett „köz célú érdekeltségi hozzájárulás” nem azonos a Rendelet 4. § (2) bekezdése alapján a tulajdonában lévő ingatlan törzshálózatra történő bekötéséért a bekötést kezdeményező gazdálkodó szervezet által a szolgáltatónak fizetendő „víziközmű-fejlesztési hozzájárulással.” Ez utóbbi hozzájárulást a bekötést kezdeményező gazdálkodó szervezet a víziközmű szolgáltatóval a bekötés megvalósításával összefüggésben létrejövő polgári jogi jogviszonya keretében, a Rendelet 4. § (2) bekezdésében foglalt jogszabályi előírás alapján tartozik megfizetni, e fizetési kötelezettsége alól pedig csak jogszabályban meghatározott feltételek fennállta esetén mentesülhet a közműfejlesztési hozzájárulás megfizetésének kötelezettsége alól.

I. rendű alperes mint gazdálkodó szervezet tehát a tulajdonában lévő ingatlanok víziközmű törzshálózatra csatlakozásáért a rendelet 4. § (2) bekezdése alapján a felperessel létrejött polgári jogi jogviszony keretében tartozott közműfejlesztési hozzájárulást fizetni a felperes részére, mégpedig attól függetlenül, hogy saját költségén végrehajtott-e közműfejlesztési törzshálózat beruházást, vagy sem, illetve hogy a bekötővezeték létesítésével milyen költségei merültek fel.

I. rendű alperes a perbeli vállalkozási szerződésben foglalt, a jogszabályi rendelkezéseknek maradéktalanul megfelelő megállapodás alapján köteles eleget tenni közműfejlesztési hozzájárulás fizetési kötelezettségének, a korábban megfizetett közműfejlesztési hozzájárulás visszafizetése iránt előterjesztett viszontkeresete pedig a kifejtettek szerint megalapozatlan.

Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor alpereseket egyetemlegesen marasztalta.

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. tv. (Gt.) 85. § (1) bekezdése értelmében a szétváló gazdasági társaság jogutódai a szétváló társaságnak a szétválás előtt keletkezett kötelezettségeiért - eltérő rendelkezés hiányában - a szétválási szerződés rendelkezése szerint felelnek.

A (4) bekezdés szerint a szétválási szerződésben nevesített követelést elsősorban azzal a jogutóddal szemben kell érvényesíteni, amelyhez az adott kötelezettséget a szétválási szerződés a vagyonmegosztás folytán telepítette. Ha e kötelezettségét a jogutód nem teljesíti, valamennyi jogutód felelőssége egyetemleges.

Abban az esetben tehát, ha a szétválási szerződés valamely kötelezettséget a szétválással létrejövő gazdasági társaságok, mint jogutódok valamelyikéhez telepít, úgy e kötelezettséget elsősorban a szétválási szerződésben megnevezett jogutód társaság tartozik helytállni, a többi jogutód társaság felelőssége mögöttes, kizárólag abban az esetben áll fenn, ha az elsősorban felelős jogutód nem teljesíti kötelezettségét, a követelés tőle behajthatatlannak bizonyul.

Az I. és a II. rendű alperes tagjai között létrejött szétválási szerződés a perbeli jogvita tárgyává tett jogviszonyból eredő jogokat, kötelezettségeket az I. rendű alpereshez telepítette. Így a kifejtettek szerint a felperes javára megítélt összeget a Gt. 85. § (4) bekezdése alapján elsődlegesen az I. rendű alperes tartozik megfizetni, a II. rendű alperes helytállási kötelezettsége mögöttes, csak akkor és annyiban áll fenn, amennyiben felperes követelése az I. rendű alperestől behajthatatlannak bizonyul.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, az alperesek egyetemleges marasztalását mellőzte azzal, hogy a II. rendű alperes a felperes javára megítélt összegért annak az I. rendű alperestől való behajthatatlansága esetén tartozik helytállni, az ítélet egyéb rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A II. rendű alperes fellebbezése eredményesnek bizonyult, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján felperest kötelezte a II. rendű alperes fellebbezési eljárási illetékből és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése és (5) bekezdése alkalmazásával megállapított, ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Az eredménytelenül fellebbező I. rendű alperest a Fővárosi Ítéltábla ugyancsak a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján megállapított, ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére, a II. rendű alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetéséről pedig a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett azzal, hogy ezen összegek megfizetésére feltételesen, az I. rendű alperestől való behajthatatlanságuk esetén kötelezte a II. rendű alperest.

Budapest, 2011. február 1.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

. Felker László s. k.,

Levek Istvánné dr. s. k.,

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: